

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	12085 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.11.2023 р.

Справа № 2132/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Огнистий Андрій Володимирович – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Захаров Олексій Олексійович,
Коренева Інна Миколаївна,
Москаленко Олена Іванівна,
Носаченко Володимир Миколайович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Капітан Лариса Іванівна – гарант ОП,
Поліщук Олександр Сергійович – керівник експертної групи,
Мартинчук Інна Іванівна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	12085
Назва ОП	Історія
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

В ОП зазначено кваліфікацію – «Магістр середньої освіти (Історія), вчитель історії». Мета ОПП – «Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі освіти, здатних розв'язувати комплексні проблеми в процесі педагогічної (науково-педагогічної) діяльності у закладах загальної середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) освіти та закладах вищої освіти, в установах державного управління у галузі науки та освіти;...». На акредитацію подана ОП 2022, яка уведена в дію 01.04.2022 (тобто до наказу МОН України №100Б від 11.11.2022, яким переглянуто професійні кваліфікації). Варіанту ОП 2023, розробленого з урахуванням цього наказу не представлено ні в кабінеті АС, ні на сайті ЗВО (На сайті є ОП Історія 2023 лише угорською мовою викладання. Всі інші ОП за спеціальністю 014 магістерського рівня мають варіант ОП 2023 <http://surl.li/ncmvg>). Отже, мета поданої на акредитацію ОП 2022 не відповідає професійній кваліфікації (вказаній в тій самій ОП), а також визначає предметну область, значно ширшу ніж для спеціальності 014 Середня освіта. Окрім того, мета охоплює підготовку до роботи не лише у закладах різних рівнів освіти, але й установах державного управління освітою, а це передбачено Стандартом ВО для 011 Освітні, педагогічні науки. Друга частина мети ОП – «вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми навчання та виховання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю умов». Інтегральна компетентність в ОП також сформульована як «Здатність розв'язувати комплексні/ спеціалізовані та практичні проблеми у галузі освіти, ...». Однак, відповідно до абз.9 ч.1ст.5 Закону України «Про вищу освіту», «Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності». А «здатність до розв'язування складних спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності» передбачена для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (абз.8 ч.1ст.5 Закону України «Про вищу освіту»). Тобто, мета ОП не відповідає законодавству щодо характеристики задач, які має розв'язувати випускник магістерської ОП. Особливості ОП визначено як: «Програма акцентована на підготовку високо кваліфікованих кадрів які набудуть додаткові компетентності з прийняття управлінських рішень ...», що не передбачено професійною кваліфікацією на ОП, виводить ОП за межі предметної області спеціальності 014 Середня освіта, натомість передбачено Стандартом ВО для спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. «Прийняття управлінських рішень» як здатність вчителя не передбачена і Професійним Стандартом вчителя.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Слід переглянути «Придатність до працевлаштування», якою, окрім іншого, охоплюється: «2443.1 – Науковий співробітник (філософія, історія, політологія). 2443.2 – Історик, консультант з історії», що могло би бути для випускників освітньо-наукової програми, а не освітньо-професійної, якою є ОП, що акредитується. «Назви класифікаційного групування», які використовуються в ОП для опису «Придатності до працевлаштування» не відповідають до ДК 003:2010 Класифікатор професій. Ці назви необхідно увідповіднити до Класифікатора з урахуванням Зміни 10 (наказ Міністерства економіки від 25.10.2021 №810 <http://surl.li/essgy>) В цій частині погоджуємось із зауваженням та рекомендацією ЕГ (Звіт ЕГ, с.6), зокрема з тим, що «В переліку можливих професій

вказано 2443.1 – наукового співробітника (філософія, історія, політологія) та 2443.2 – історика, консультанта з історії, що на думку ЕГ більше відповідає предметній області 02 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія».

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Щодо ЗК. Зауваження до «ЗК2 Здатність до діагностування, аналізу, проектування освітнього процесу у ЗЗСО, ЗП(ПТ)О та ЗВО. ЗК3 Здатність до науково-пошукової діяльності в освітній галузі та галузі історії, аналізу результатів. ЗК4 Здатність до реалізації функцій викладача і керівника освітньої установи, закладу». Вони є: не загальними, а спеціальними/ фаховими; виводять ОП за межі предметної області спеціальності 014 Середня освіта та за вимоги до випускників магістерського рівня ВО. Перелік ЗК в ОП не відповідає повною мірою до переліку ЗК у Професійному стандарті вчителя. Культурна компетентність в ОП не відображена. Перелік ЗК в ОП необхідно повною мірою увідповіднити до переліку ЗК у Професійному стандарті вчителя. Щодо ФК. «ФК2 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації при розробці (у відповідності до певних вимог наукових проектів прикладної спрямованості, а також при вирішенні певних практичних проблем» – на ОП не передбачено спеціалізація та її обрання; йдеться про «наукові проекти», при цьому програма – освітньо-професійна. «ФК3 Здатність в межах обраної спеціалізації здійснювати інноваційні дослідження, які спрямовані на вирішення фундаментальних науково-педагогічних проблем, вміння готувати результати досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі» – знову йдеться про обрану спеціалізацію, що не передбачено на цій ОП; «вирішення фундаментальних науково-педагогічних проблем, вміння готувати результати досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі» – не передбачено для магістерського рівня ВО. Навіть для третього (освітньо-наукового) рівня – набуття «здатності розв'язувати комплексні (а не фундаментальні) проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності» (абз.10 ч.1 ст5 Закон України «Про вищу освіту»). «ФК4 Здатність до розуміння проблем загальної середньої освіти та особливостей викладацької діяльності» – потребує конкретизації про які проблеми йдеться. «ФК5 Здатність до засвоєння основних концепцій, детального розуміння процесів, теоретичних і практичних проблем з вітчизняної та всесвітньої історії, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з педагогіки» – очевидно варто окреслити період (хронологічні межі), який вивчається на цій ОП і цей період має узгоджуватися з тим, що вивчається у старшій профільній школі. У переліку ФК в ОП не відображені Професійні компетентності вчителя, закріплені в Професійному стандарті вчителя. Загалом ФК в ОП практично не орієнтовані на навчання та викладання у ЗЗСО, ЗП(ПТ)О чи ЗВО.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Щодо ПРН. Не всі ПРН корелюють з компетентностями як от: ПРН1 Знання основ гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін обсязі необхідному для успішного володіння загальнотеоретичними та світоглядними питаннями і навиками практичного їх використання. ПРН2 Знання основ педагогічної майстерності, сучасних тенденцій в освітньому просторі для впровадження їх в освітньому процесі. ПРН3 Здійснювати пошук шляхів гармонізації процесів антропологізації історії й усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, актуалізації цивілізованої взаємодії з природою; тощо. Деякі ПРН виходять далеко за межі не лише предметної області спеціальності 014 Середня освіта, але й кваліфікаційних вимог до магістерського рівня ВО як «ПРН 5 Володіти концептуальними та методологічними знаннями...» (Згідно з НРК, це передбачено для 8 рівня). ПРН в ОП не є чіткими, конкретними, діагностичними, як: «ПРН10 Демонструвати навички роботи з сучасним функціонально-інструментальними та комунікативними основами педагогіки, проектувати набуті знання на формування суспільного світогляду, аксіологічних орієнтацій». ПРН в ОП необхідно сформулювати з урахуванням правил, закріплених у наказі МОНУ від 30.04.2020 №584 (стосується Стандартів ВО, але в умовах відсутності Стандарту може бути орієнтиром) та забезпечити їх чіткість, конкретність, діагностичність. У переліку ПРН в ОП не відображені знання, уміння/навички, закріплені в Професійному стандарті вчителя. Загалом ПРН, як і ФК в ОП практично не орієнтовані на навчання та викладання у ЗЗСО, ЗП(ПТ)О чи ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ОК в ОП згруповані у два цикли – загальної та професійної підготовки. Цикл загальної підготовки: 1) ОК Теорія історії, яка охоплює історіографію та методологію історії, історичне знання, тобто фактично є фаховою дисципліною.

На ОП передбачено виконання кваліфікаційної роботи, отже, уведення ОК Теорія історії можемо вважати обґрунтованим; 2) ОК Історія та теорія світової культури. Уважаємо, що необхідність і доцільність уведення цієї ОК в СЛС ОП магістерського рівня є сумнівною, більш доцільною вона би була на бакалаврському рівні, окрім того, вона не забезпечує практично жодної ФК чи ПРН. Щодо Циклу професійної підготовки. ОК Актуальні питання інноваційного розвитку освіти (містить теми: 2. Відкрита освіта, штучний інтелект і освіта; 4. Інформаційно-комунікаційні технології як інноваційна складова сучасної освіти; 5. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система; три теми із семи, де 1 і 7 дублюються) значною мірою дублює ОК Інформаційно-комунікаційні технології в освіті, і можуть бути інтегровані в одній ОК. ОК Освітня діяльність у темпоральному та просторовому вимірах вивчається у 1 та 2 семестрах, обсяг 9 кредитів. Заявлені в робочій програмі компетентності та ПРН не забезпечуються цією ОК. Окрім того, у 1-му семестрі (4,5 кредитів) присвячено вивченню розвитку вищої, університетської освіти, що не відповідає до завдань освітньо-професійної магістерської програми за спеціальністю 014 Середня освіта. У 2-му семестрі (4,5 кредитів) вивчається розвиток шкільної освіти, управлінський аспект освітньої діяльності, що не забезпечує підготовку вчителя чи викладача. При цьому, Теми: «Освітня діяльність шкіл в контексті цифрової трансформації освіти і педагогіки», «Медіаактивний освітній заклад» також можуть бути інтегрованими до ОК Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Метою ОК «Історична освіта: світовий та український досвід» згідно з програмою є «ознайомити студентів з основними етапами та особливостями розвитку історичних знань, освіти та науки у світі та в Україні», що скоріше було б доцільним на освітньо-науковій програмі. Фактично ця ОК також присвячена історіографії і може бути інтегрована з ОК Теорія історії. Засвоєння її змісту не сприяє у підготовці вчителя. ОК «Сучасні освітні методики і технології викладання історії», виходячи зі змісту, як такої історії не стосуються, містить загальні положення щодо технологій навчання.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Лише «Тема 2. Сучасні освітні методи та форми викладання історії (4 год.)» (її опис: Зв'язок понять «методика», «методи», «форми», їх класифікація. Загальна характеристика форм організації навчання. Характеристика підходів та принципів викладання історії в закладах освіти України. Поняття про методи, прийоми і засоби навчання історії. Методичні основи підготовки та проведення занять з історії. Методи навчання історії. Форми та прийоми організації навчального процесу. Підручник як засіб навчання. Навчання за допомогою навчальних текстів. Наочний метод викладання історії. Технічні засоби навчання. Словесні методи. Поняття контролю навчальної діяльності: функції, принципи організації, види та форми. Оцінка та оцінювання, засоби діагностики) частково пов'язана з історією як навчальним предметом/ дисципліною, хоча саме ця тема мала би складати основний зміст цієї ОК і забезпечувати професійно-методичні ФК та ПРН. Окрім того, немає вказівки про заклади якого рівня освіти йдеться – «Характеристика підходів та принципів викладання історії в закладах освіти України». Зазначимо також, що частина з питань цієї теми мали би вивчатися на бакалаврському рівні. Метою ОК «Гранти, стипендії, стажування в педагогічній діяльності» (з робочої програми) є «вивчення сучасних міжнародних та українських грантових і стипендіальних можливостей, вироблення компетентностей та вмій для пошуку міжнародних джерел фінансування проєктів, отримання грантової підтримки для наукових досліджень та використання цих знань у професійній педагогічній діяльності», що не є метою підготовки вчителя ЗЗСО, а є одним із завдань підготовки доктора філософії. В ОК «Вітчизняна історія в сучасному науковому дискурсі» також фактично мова про історіографію, так предметом цієї ОК (з робочої програми) «є сучасний вітчизняний та зарубіжний науковий і українознавчий дискурс історичного минулого України», а не історія як така, не історія, яку вивчають у старшій профільній школі чи ЗП(ПТ)О. Проаналізувавши зміст ОК на цій ОП, вважаємо, що загалом зміст ОП не забезпечує підготовку вчителя ЗЗСО чи викладача ЗП(ПТ)О (хоча кваліфікація в ОП зазначена – вчитель історії), не формує професійні компетентності вчителя. Можливо, ця ОП могла би забезпечити підготовку дослідника, але навіть не викладача ЗВО. В її змісті відсутні як ОК з педагогіки та методики навчання історії, так і власне курси з історії (а не історіографії чи методології історії). Наразі не можемо погодитись із висновком ЕГ, що «Зміст та логічна структура ОП забезпечує формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення фахової діяльності вчителя ЗЗСО, магістра середньої освіти за спеціальністю «Історія» (Звіт ЕГ, с.6). Не можемо також погодитись і з висновком ЕГ, що «що зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту учителя. Загальні та професійні компетентності, передбачені стандартом, формуються сукупно усім змістом ОП» (Звіт ЕГ, с.7).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Два ПРН стосуються володіння іноземною мовою – ПРН 11 Володіти сучасними засобами комунікацій, навичками для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях (в т.ч. іншомовному середовищі); ПРН 13 Володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами. Вони корелюють з ФК9 Здатність використовувати сучасні методи і технології комунікації державною та іноземною мовами, однак, вони не забезпечені відповідними ОК. Погоджуємось із зауваженням ЕГ (Звіт ЕГ, с.8) про «Відсутність ОК, спрямованого на вивчення іноземної мови та забезпечення ФК9» і відповідних ПРН. У Відповіді ЗВО щодо цього зауваження вказано, що здобувачам надається можливість обирати вибіркові дисципліни, спрямовані «на формування мовної компетентності, тобто спілкування в іншомовному середовищі». Однак, щодо забезпечення компетентностей та ПРН не можна розраховувати лише на ВД, оскільки у разі їх необрання здобувачами, ПРН не будуть забезпечені. У Відповіді ЗВО щодо цього зауваження також вказано: «ФК9 забезпечується наступним чином: 1) опрацювання літератури іноземною мовою (список літератури в РП дисциплін)». Однак, до РП ОК Теорія історія, Історія та теорія світової культури, Актуальні питання інноваційного розвитку освіти (надано 2 іншомовних джерела 1992, 1996), та ін ОК таких списків не надається. В РП ОК Освітня діяльність в темпоральному та просторовому вимірах, надано 6 іншомовних джерел, з яких – два 1974, 1975 років, ще 3 – 1992, 1996, тобто неактуальні і навряд чи їх варто використовувати для формування іншомовної компетентності здобувачів. На ОП не передбачено ОК чи тем в наявних ОК щодо академічної доброчесності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибіркові компоненти, як і обов'язкові, згруповані у два цикли – Цикл загальної і Цикл професійної підготовки. У свою чергу Цикл загальної підготовки містить ВК01 Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу (фактично є професійною) та ВК02 Вибіркова дисципліна із загально університетського каталогу. Цикл професійної підготовки містить ВК03-ВК06 Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу. Кожна позиція – ВК01, ВК03-ВК06 представлена блоками з трьох дисциплін <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59498> З кожного блоку потрібно обрати одну ВД. ВК02 Вибіркова дисципліна із загально університетського каталогу також передбачає обрання однієї ВД серед ВД «Персональні фінанси» та ВД із Загально університетського каталогу. Таким чином, можливість вибору дисциплін фактично обмежується кафедральними каталогами дисциплін суто професійного спрямування, що звужує право здобувачів на вибір навчальних дисциплін, передбачене п.15 ч.1 ст.62 Закону України «Про вищу освіту».

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На ОП передбачено два види практики – Педагогічна практика (9 кредитів) і Переддипломна практика (4,5 кредитів). Згідно з Робоча програма 2022 Педагогічної практики (надана на запит ЕГ), практика «проводиться на базі кафедр факультету історії та міжнародних відносин». Метою практики передбачалося зокрема «вдосконалення і втілення на практиці знань і вмінь, набутих у курсах педагогіки, психології, методики викладання історії» (а такі курси не вивчаються на цій ОП). «При цьому студенти практично знайомляться з усіма напрямками навчально-виховного процесу, його специфічною своєрідністю в різних типах освітніх закладів..» (незрозуміло, про які заклади освіти йдеться, коли базами практики є кафедри УжНУ). Завдання практики орієнтовані виключно на відвідування та проведення занять в УжНУ. Таким чином, педагогічна практика згідно з РП 2022 не забезпечила підготовку вчителя історії, з іншого боку, здобувачі на цій ОП абсолютно не готові до проведення занять у ЗВО і, якщо студенти заочної форми проходили практику за цією РП у другому семестрі 2022-2023н.р., це не забезпечило якість навчання та викладання у ЗВО. Метою практики в РП 2023 Педагогічна практика зокрема визначено «поєднання в цілісну систему навчально-виховної роботи з виконанням функцій вчителя історії та класного керівника» (щодо викладача ЗП(ПТ)О чи ЗВО немає вказки). При цьому вказано, що практика забезпечує зокрема ЗК2 «Здатність до діагностування, аналізу, проектування освітнього процесу у ЗЗСО, ЗП(ПТ)О та ЗВО; ЗК4 «Здатність до реалізації функцій викладача і керівника освітньої установи, закладу», тощо, що не можуть бути забезпечені цією практикою, виходячи з її баз та змісту. Базами практики в РП 2023 як і РП 2022 визначено кафедри факультету історії та міжнародних відносин УжНУ та проведення лекцій/ семінарів у ЗВО. А також базами практики передбачено ЗЗСО та проведення уроків. При цьому незрозуміло, один і той самий студент має попрактикуватися і у ЗЗСО, і у ЗВО, чи тільки у закладі певного рівня? Це запитання виникає ще й з огляду на перелік звітної документації, серед якої: план-конспект уроків з підписом вчителя історії; сценарій/план тематичного заходу з підписом педагога-організатора та/або класного керівника; психолого-педагогічна характеристика класного колективу та/або учня з підписом педагога організатора та/або класного керівника; звіт про роботу в якості лектора-практиканта, завірений керівником від кафедри. Очевидно, що студент/студентка не може проходити практику одночасно у двох різних закладах освіти, а якщо буде проходити її у якомусь одному закладі освіти, то всі перелічені завдання об'єктивно не можна виконати. Крім того, студенти на цій ОП не підготовлені теоретично до виконання завдань з педагогіки та психології, у них не було відповідних ОК. Отже, програма педагогічної практики (мета, завдання, результати) та підхід до організації і проведення педагогічної практики потребує перегляду та приведення у відповідність до мети ОП, професійної кваліфікації, тощо.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Не можемо також погодитись і з висновком ЕГ, що «зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту учителя. Загальні та професійні компетентності, передбачені стандартом, формуються сукупно усім змістом ОП» (Звіт ЕГ, с.7). Насамперед, в ОП не відображені компетентності і ПРН, які визначені у Професійному стандарті вчителя. Загалом зміст ОП практично не орієнтований на підготовку вчителя ЗЗСО чи викладача ЗП(ПТ)О/ ЗВО.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідно до ОП та навчального плану (денна форма) 2023, Педагогічна практика (6 тижнів/ 9 кредитів) та Переддипломна практика (3 тижні/ 4,5 кредитів), тобто – 9 тижнів та 13,5 кредитів відповідно (з розрахунку: 1 тиждень – 1,5 кредити). А виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра загалом 16,5 кредитів ЄКТС, з них 15 кредитів – виконання роботи, 1,5 кредити – захист. При цьому, 15 кредитів виконання роботи розраховане на 8 тижнів, тобто 1,88 кредити на тиждень, що може спричинити перевантаження здобувачів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Відповідно до п.7.5. Положення про організацію освітнього процесу в УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357> «Робоча програма навчальної дисципліни затверджується (перезатверджується) не пізніше ніж за 2 місяці до початку навчального року. ... Робоча програма навчальної дисципліни перезатверджується (без змін, із змінами) щорічно з урахуванням результатів моніторингу та перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень». Тобто, робочі програми затверджуються/ перезатверджуються щорічно. Однак, на сайті ЗВО представлені <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59496> та в кабінет АС викладені переважно Робочі програми затверджені у липні 2022 року на 2022-2023 навчальний рік (при цьому завантажені на сайт вони 18.07.2023) (йдеться про ОК Теорія історії, Історія та теорія світової культури, Актуальні питання інноваційного розвитку освіти, Історична освіта: світовий та український досвід, Сучасні освітні методики і технології викладання історії, Гранти, стипендії, стажування в педагогічній діяльності, Вітчизняна історія в сучасному науковому дискурсі, Переддипломна практика, тобто, для 8-ми ОК з 12-ти робочі програми не переглядалися перед початком 2023-2024 н.р. Отже, робочі програми тих ОК, які будуть викладатися у 2-му семестрі здобувачам 1-го року навчання, необхідно перезатвердити. Надалі дотримуватися процедур щодо методичного забезпечення ОК, визначених локальними актами УжНУ. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У самооцінюванні (с.12) зазначено: «... застосовуються засоби дистанційної синхронної і асинхронної комунікації Moodle, Google Meet, Zoom». У Звіті ЕГ (с.10) також вказано: «В університеті застосовуються засоби дистанційної

форми навчання за допомогою таких комунікаційних платформ як Google Meet, Zoom, Moodle та месенджерів Telegram, Viber. Основним джерелом отримання інформації про навчальний процес здобувачі назвали корпоративну пошту». З цього можемо зробити висновок про відсутність у ЗВО єдиної платформи для онлайн навчання. У цьому контексті хочемо нагадати про Рекомендації МОН України щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання від 14.05.2020 № 1/9-249. В них зокрема зазначено: 1.2. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо. Рекомендовано використання закладом освіти єдиної LMS та єдиного інструменту комунікацій, закріпленого нормативними документами закладу. Відтак, рекомендуємо розглянути можливість впровадження саме такої єдиної LMS та єдиного інструменту комунікацій.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У переліку основної літератури в робочій програмі ОК Історія та теорія світової культури рекомендовано джерела 2000-2012 років видання, що очевидно не відображає актуальні наукові досягнення у відповідній сфері. У переліку літератури до ОК Актуальні питання інноваційного розвитку освіти, основну частину становлять джерела 2014-2017 років видання, що не відповідає самій назві ОК – «Актуальні ...». Перегляду й оновлення зокрема в частині переліків основної літератури потребують і робочі програми інших ОК. Рекомендуємо також переглянути доцільність включення у переліки основної літератури матеріалів/тез конференцій. Щодо переліку літератури в РП Переддипломна практика: 1) вміщено неактуальні джерела (Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. Київ: Вища школа, 1997. 271с.); 2) доцільно виокремити переліки Основної та Додаткової літератури і, якщо рекомендувати підручники, посібники, статті 2007-2013 років видання, то виносити їх у додаткову літературу; 3) вказується джерело: «Правила складання бібліографічного опису регламентовані Державним стандартом України за 2015р. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». У вихідних даних цього документа слід вказувати на внесені у нього зміни – «... за ДСТУ 8302:2015 та відповідно до наказу МОН № 40 від 12.01.2017 р.» <http://surl.li/ndazi>

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

В ОП в позиції «Оцінювання» вказано, що здійснюється оцінювання також і за курсову роботу, якої на ОП не передбачено, і «за звіти з науково-дослідної та переддипломної практик», хоча на ОП з цих двох практик передбачено лише переддипломну практику. Потрібно переглянути ОП в частині «Оцінювання».

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Як атестація здобувачів вищої освіти на ОП передбачено кваліфікаційну роботу. На запит ЕГ в кабінет АС завантажено тематику кваліфікаційних робіт на 2023-2024 н.р. по кафедрам. Тематика по кафедрі Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби (виходячи із самої назви кафедри) не відповідає тим періодам (хронологічним межах), що вивчаються у старшій профільній школі, на підготовку вчителя для якої насамперед орієнтована магістерська ОП (наприклад програма <http://surl.li/dmztu>). Теми по кафедрі Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби скоріше відповідають до бакалаврського рівня підготовки вчителя історії. Значна частина тем на кафедрі археології, етнології та культурології на 2023/2024 навчальний рік також не відповідають змістовно та/або хронологічно до ОП Історія магістерського рівня, як от: Християнська культура в педагогічному вихованні учнів; Викладання культурологічних дисциплін в середніх школах; Викладання предмету «Основи християнської етики» в школах: історична ретроспектива; Історія середньовічного Заходу у шкільній освіті. Фактично

лише тематика кваліфікаційних робіт по кафедрі модерної історії України та зарубіжних країн дозволяє з'ясувати рівень готовності випускників цієї ОП до роботи вчителем у старшій профільній школі, та й то, дозволяє перевірити знання лише з деяких, переважно вузьких, тем і лише окремі вміння й навички, компетентності. Загалом форма атестації на ОП не дозволяє перевірити комплекс компетентностей та ПРН.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Рекомендуємо впровадити в освітній процес єдину платформу для організації онлайн навчання, у тому числі, контролю, що сприяло би й запобіганню та врегулюванню конфліктів під час контрольних заходів. Пропонуємо врахувати Рекомендації МОН України щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання від 14.05.2020 № 1/9-249. В них зокрема зазначено: «1.3. Контрольні заходи освітнього процесу із застосуванням дистанційних технологій навчання повинні відповідати таким вимогам: авторизований доступ до інформаційно-комунікаційних інструментів організації дистанційного навчання; тощо». Рекомендуємо розглянути можливість впровадження такої єдиної LMS та єдиного інструменту комунікацій, у тому числі організації контрольних заходів.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Погоджуємось з ЕГ (Звіт ЕГ, с.15), що «Публікації викладачів частково стосуються профілю ОК, які вони викладають». Так, академічна відповідність НПП до ОК Історія та теорія світової культури забезпечена лише двома статтями у фахових виданнях 2021 року. НПП з ОК Теорія історія переважно має статті щодо «кредитно-банківських установ Надднірянської України», «кредитно-підприємницької діяльності єврейського населення», що мало дотичні до тематики ОК Теорія історії. НПП з ОК Історична освіта: світовий та український досвід, практично не має статей, відповідних до проблематики цієї ОК, як і НПП з ОК Сучасні освітні методики і технології викладання історії. У Відповіді ЗВО на зауваження ЕГ зазначено: «Науковий доробок НПП, які забезпечують ОП, засвідчує належний рівень публікаційної активності, зокрема, і у виданнях індексованих у наукометричних базах». Однак, наразі йдеться не про публікаційну активність як таку, а про публікації, тематично дотичні до проблематики ОК, які забезпечує НПП. На що є вказівка у Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності, згідно з п.37 яких визначається «Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту». Підтримуємо ЗВО в їхньому прагненні, виходячи з Відповіді на зауваження ЕГ, що «... гарант і робоча (проектна) група ОП продовжать спрямовувати викладачів на створення наукового дискурсу дотичного до ОК».

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

На сайті ЗВО ми не знайшли оприлюднених результатів рейтингового оцінювання (рейтингування) викладачів, що сьогодні вже є звичайною практикою для вітчизняних ЗВО і в тій чи іншій формі передбачено п.3 ч.2 ст.16 Закону України «Про вищу освіту» – «3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб». У відповіді ЗВО вказали на "Результати рейтингового оцінювання (рейтингування) викладачів Ужну розміщені за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/40660>", однак, за цією адресою розміщено "Список НПП для встановлення надбавки за результатами рейтингування", а не рейтингування як таке.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У рамках аналізу підкритерію 1.1. ми вже зазначали: На акредитацію подана й у ЗВО функціонує ОП 2022, яка уведена в дію 01.04.2022. В ній вказано професійну кваліфікацію – вчитель історії, однак, мета ОП, придатність до працевлаштування та зміст ОП орієнтовані на підготовку не тільки і не скільки вчителя, скільки викладача у ЗП(ПТ)О та ЗВО. На час затвердження ОП 2022 це не допускалося для ОП за спеціальністю 014 Середня освіта. Професійні кваліфікації педагогічних працівників, що присвоюються випускникам магістерських ОП за спеціальністю 014 Середня освіта, були переглянуті наказом МОН України №1006 від 11.11.2022, однак, ОП 2022 була уведена в дію раніше. Варіанту ОП 2023, розробленого з урахуванням цього наказу не представлено ні в кабінеті АС, ні на сайті ЗВО (На сайті є ОП Історія 2023 лише угорською мовою викладання. При цьому, переважна більшість ОП з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка магістерського рівня мають варіант ОП 2023 <http://surl.li/ncmvg>). Отже, необхідно розробити проєкт ОП 2024, в якому врахувати зауваження ГЕР, надані у рамках усіх критеріїв, насамперед критеріїв 1 і 2, визначивши професійну/ професійні кваліфікації та увідповіднивши всі складники ОП – мету, фокус, особливості, зміст, форму атестації. Структурним підрозділом, відповідальним в УжНУ за моніторинг якості ОП, забезпечити супровід відповідного перегляду, загалом посилити контроль за якістю ОП та освітньої діяльності на ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У рамках аналізу підкритерію 4.1. ми вже зазначали: Відповідно до п.7.5. Положення про організацію освітнього процесу в УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357> «Робоча програма навчальної дисципліни затверджується (перезатверджується) не пізніше ніж за 2 місяці до початку навчального року. ... Робоча програма навчальної дисципліни перезатверджується (без змін, із змінами) щорічно з урахуванням результатів моніторингу та перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень». Тобто, робочі програми затверджуються/ перезатверджуються щорічно. Однак, на сайті ЗВО представлені <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59496> та в кабінет АС викладені переважно Робочі програми затвержені у липні 2022 року на 2022-2023 навчальний рік (при цьому завантажені на сайт вони 18.07.2023). Йдеться про ОК Теорія історії, Історія та теорія світової культури, Актуальні питання інноваційного розвитку освіти, Історична освіта: світовий та український досвід, Сучасні освітні методики і технології викладання історії, Гранти, стипендії, стажування в педагогічній діяльності, Вітчизняна історія в сучасному науковому дискурсі, Переддипломна практика, тобто, для 8-ми ОК з 12-ти робочі програми не переглядалися перед початком 2023-2024 н.р. Отже, робочі програми тих ОК, які будуть викладатися у 2-му семестрі здобувачам 1-го року навчання, необхідно перезатвердити. Надалі дотримуватися процедур щодо методичного забезпечення ОК, визначених локальними актами УжНУ. Структурним підрозділом, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час

акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

У проєкті ОП 2024: - переглянути мету й особливості ОП з урахуванням зауважень ГЕР, увідповіднити мету й особливості до вимог НРК для 7 кваліфікаційного рівня, зокрема до вимог законодавства в частині характеристики задач, які має розв'язувати випускник магістерської ОП; - переглянути позицію в ОП – «Придатність до працевлаштування» з урахуванням «Зміни №10 до національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.07.2010 № 327 «Про затвердження, внесення зміни та скасування нормативних документів», внесеної згідно з наказом Міністерства економіки України від 25.10.2021 № 810; - увідповіднити переліки загальних і фахових компетентностей, а також ПРН в ОП до відповідних переліків у Професійному стандарті вчителя, після чого забезпечити повну кореляцію компетентностей і ПРН; - ПРН в ОП сформулювати з урахуванням правил, закріплених у наказі МОН України від 30.04.2020 №584 (стосується Стандартів ВО, але в умовах відсутності Стандарту може бути орієнтиром) та забезпечити чіткість, конкретність, діагностичність ПРН.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У проєкті ОП 2024: - переглянути зміст ОП (структурно-логічну схему) для забезпечення підготовки вчителя ЗЗСО чи викладача ЗП(ПТ)О, на формування професійних компетентностей вчителя; увести ОК з педагогіки та методики навчання історії у старшій профільній школі, а також курси з історії у хронологічних межах, відповідних до шкільних програм з історії; - переглянути/ удосконалити з урахуванням зауважень ГЕР підхід до забезпечення формування компетентності та ПРН щодо володіння іноземною мовою, розглянути варіант уведення у зміст ОП окремої дисципліни; - увести ОК/ або теми до наявних ОК щодо академічної доброчесності. До початку 2023-2024 навчального року: - удосконалити модель вибірковості з урахуванням зауважень ГЕР, не звужувати право здобувачів на вибір навчальних дисциплін, яке передбачене п.15 ч.1 ст.62 Закону України «Про вищу освіту»; - переглянути програму педагогічної практики (мету, бази, завдання, зміст) з урахуванням зауважень ГЕР, увідповіднити її до мети ОП, професійної кваліфікації, тощо; - переглянути навчальний план щодо запобігання перевантаженню здобувачів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Заохочувати здобувачів освіти на ОП до участі у проєктах неформальної освіти, у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної. Упровадити практику включення в робочі програми/ силабуси складника «Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті», де виписано відповідні процедури.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку 2023-2024 навчального року уніфікувати підхід щодо використання онлайн технологій навчання у рамках комунікації викладач-студент, надавши пріоритет єдиній визначеній платформі. До початку 2-го семестру 2023-2024 навчального року перезатвердити робочі програми тих ОК, які будуть викладатися у 2-му семестрі здобувачам 1-го року навчання. Надалі дотримуватися процедур, які визначені локальними актами УжНУ, щодо методичного забезпечення ОК. При розробці робочих програм враховувати найновіші досягнення і сучасні практики у відповідній галузі, зокрема, систематично оновлювати списки рекомендованої літератури. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення. Мотивувати і стимулювати здобувачів на ОП та НПП до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

У проєкті ОП 2024 переглянути підхід до атестації здобувачів і визначити таку її форму, яка дозволить встановити ступінь досягнення усіх ПРН, визначених в ОП, як от: написання кваліфікаційної роботи з методики навчання історії/ складання, поряд з написанням кваліфікаційної роботи, атестаційного іспиту. Залучати до проведення контрольних заходів, передусім до атестації здобувачів на ОП, зовнішніх стейкхолдерів, експертів у галузі, роботодавців. Систематично проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів.

Критерій 6. Людські ресурси

З метою забезпечення більш повної відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП публікувати статті, видавати монографічну та навчально-методичну літературу з тематики дисциплін, які викладають; тематику стажувань НПП наближувати до проблематики навчальних дисциплін, які забезпечують. Запровадити в УжНУ рейтингове оцінювання (рейтингування) викладачів, що сьогодні вже є звичайною практикою для вітчизняних ЗВО і в тій чи іншій формі передбачено п.3 ч.2 ст.16 Закону України «Про вищу освіту». На офіційному веб-сайті ЗВО оприлюднювати щорічні рейтинги НПП та кафедр.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань,

проводити роботу щодо запобігання таких випадків.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

У проєкті ОП 2024 врахувати зауваження ГЕР, надані у рамках усіх критеріїв, насамперед критеріїв 1 і 2, визначивши професійну/ професійні кваліфікації та увідповіднивши всі складники ОП – мету, фокус, особливості, зміст, форму атестації. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за моніторинг якості ОП, забезпечити супровід відповідного перегляду, загалом посилити контроль за якістю ОП та освітньої діяльності на ОП. У процесі моніторингу та удосконалення ОП систематично враховувати пропозиції усіх категорій стейкхолдерів, а також зауваження, сформульовані під час акредитацій інших ОП у ЗВО. Збирати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП, враховувати її для покращення ОП та освітньої діяльності на цій програмі, використовувати приклади успішних випускників як мотивацію для здобувачів та вступників. Систематично дотримуватися процедур щодо методичного забезпечення ОК, визначених локальними актами УжНУ. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На офіційному сайті ЗВО оприлюднювати для громадського обговорення проєкти ОП та зміни до них, а також таблицю пропозицій після закінчення громадського обговорення.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОГНИСТИЙ АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ